

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Nr. 2665/1911.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul **B.-Comloș** se publică concurs cu termen de **30 de zile**, computate dela prima zi, ce urmează după publicare în organul oficial »Biserica și Școala« cu emolumentele:

I. Dela parohia centrală B.-Comloș:

- a) sesiunea aparținătoare parohiei protopresbiterale;
- b) birul parohial legal;
- c) îndreptățire la întregirea dela stat conform legilor în vigoare.

II. Din protopresbiterat:

- a) Retribuțiunea dela dieceză pentru inspecțiunea școlară și ședulele dela cununii în suma ce o va stabili sinodul eparhial;
- b) Birul protopopesc dela fiecare preot din tract în suma anuală de 20 cor.;
- c) Spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodului eparhial Nr. 91 din 1878;
- d) Diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoșilor conform concluzelor sinodale;
- e) Locuință liberă în casa tractuală cu dreptul de folosire a intravilanului.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială, după casa tractuală și după întreg venitul beneficiat le va suportă protopresbiterul alegând.

Aspiranții la acest post se avizează, că în termenul indicat să subștearnă scrisorului Consistorului recusele lor instruite cu documentele de calificare, prescrisă în §-ul 53 din Statutul Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească, că au calificarea recerută a reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de maturitate și să dovedească cu atestat, că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțumitor și că prin zădul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consistorului gr.-or. român, ținută la 14|27 iunie 1911.

Consistorul gr.-or. român din Arad.

Nr. 3453/1911.

Anunț școlar.

Să aduce la cunoștința celor interesați că petițiunile de primire în institutul teologic gr. or. român din Arad, pe anul școlar 1911/12 au să fie înaintate scrisorului Consistorului cel mult până în 6/19 August 1911, instruite cu:

1. Atestat de botez estradat în timpul mai recerent.
 2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin regulamentul pentru parohii.
 3. Atestatul de moralitate dela oficiul parohial la care aparține vidimat și de protoprezbiterul tractual.
 4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.
 5. Petițiunile au să fie prevăzute cu timbru de una coroană încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate.
 6. Petenții sunt avizați să scrie corect locul ubicațiunii și poșta ultimă, apoi să alătore și marcele postale, recerute pentru a i-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.
- Arad, la 13/26 iunie 1911.

**Consistorul gr. or. rom.
din Arad.**

Nr. 3462/1911.

Anunț școlar.*)

Școala diecezană civilă de fete din Arad.

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că înscrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1911|12 se vor face în zilele de 19—24 august (1—6 septembrie) — afară de duminică din 21 aug. (3 sept.) a. c., — în localitatea școlii (Strada Deak Ferencz Nr. 27).

Părinții vor proceda însă corect, dacă în scris își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, îndată după publicarea acestui anunț, adresându-se în această afacere referentului dela Consistorul rom. ort. din Arad, dlui dr. George Ciuhandu, dela care se vor putea cere și eventualele informațiuni, de cari ar mai avea trebuință cei interesați.

*) Organele de publicitate românești sunt rugate să iee notă despre acest anunț.

Taxa pentru internat, în vederea scumpetei mari, pe întreg anul școlar este de 500 cor., în care sumă se cuprinde și didactrul școlar.

Taxa de întreținere este a se plăti *anticipativ* în 4 rate egale de câte 125 cor. și anume; la 1 sept., 1 nov., 1 febr. și 1 april. al anului școlar, la **Administrația cussei Consistorului, în persoană ori cu poșta.**

Pentru aceasta taxă elevele vor primi:

1. **Instrucțiunea recerută pentru clasele I—IV civile**, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară și germană, apoi instrucție în *economia de casă*, deprindere în *pregătirea bucatelor croit și cusut.*

2. Locuință în odăi igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: *dejun* (cafea cu lapte), *prânz* (2 pelse, iar duminica și în sărbători 3—4 pelse), *ușină* (cafea cu lapte) și *cină* (doua pelse).

4. Spălat luminat, încălzit și tot la două săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au solvi 10 cor. pentru *medicină* (pe întregul an), pentru care taxă elevele interne vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicamente. Taxă de mobilier nu se mai încasează.

Pentru *instrucția de pian* se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti odată pentru totdeauna la *prima înscriere* 6 cor. ca *taxă de înscriere.*

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor., taxă anuală, pentru *biblioteca școlară.*

Taxele: pentru medicină, de înscriere și pentru sporirea bibliotecii se vor plăti la mâna directoarei școlii deodată cu înscrierea. Tot la directoara școlii va trebui plătită lunar și *anticipativ taxa de pian.*

Elevete externe vor plăti *didactru* 60 cor. la an, care asemenea se va solvi *anticipativ*, în 4 rate egale de câte 15 cor. și anume: rata I la înscrierea din septembrie, rata II. la 1 nov., rata a III. la 1 febr. și rata IV. la 1 april. al anului școlar, deasemenea la mâna **directoarei școlii.**

Elevete *externe*, cari se înscriu mai târziu, au să plătească *întreg didactrul*, iar elevete primite în internat mai târziu, vor avea să plătească *didactru* numai pe timpul întârzierii.

Elevete *interne*, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, vor avea să plătească *întreagă* taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevete cari ar intra mai târziu în internat, vor avea să plătească *întreagă* taxa care cade pe *cvartatul* în care vor fi primite în internat.

Acele eleve, cari după absolvarea școlii doresc să se mai perfecționeze în *economia de casă*, *croit*, *cusut*, *muzică*, *pictură* ș. a. vor fi primite ca eleve benevole cu toate taxele elevete interne.

În *clasa I civilă* se primesc eleve cari dovedesc că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori, în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În *celelalte clase* se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clase premergătoare la școală de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevete, cari se matriculează pentru primată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă au să mai producă: *extras de botez și certificat de revaccinare.*

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădraț), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 paplomă cu 2 ceafșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cârpe pentru șters lavorul; perie de cap, de dinți și de haine; peapțan și foarfeci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (haină de iarnă), 2 părechi de ghețe și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă îndată dela începerea anului școlar are să se provadă cu *recerutele manuale și recvizite de învățământ* și cu *recvizitele de scris, de lucru de mână* (și de muzică cinevoește.)

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuițe se va depune, la *mâna directoarei internatului* o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevete la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniforme, care va fi modestă, se vor lua la vremea sa dispozițiuni din partea directoarei internatului, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o amânare în 25 august (7 septembrie) și dela acest termin elevete vor putea fi primite numai cu *concesiune specială* din partea Consistorului diecezan.

Arad, din șed. cons. dela 16/29 iunie 1911.

**Consistorul rom. ort.
din Arad.**

Amintiri dela cursurile din Iena.

(Dr. W. Rein și sistemul său pedagogic).

Dornici de a cunoaște dezvoltarea și rezultatele mai nouă ale științelor deadreptul din rostul inspirat a celor mai distinși savanți, în fiecare an, pe timpul vacanțelor școlare, sute de profesori și învățători din toate țările culte ale Europei, ba chiar și din America și Japonia, cu drag și cu însuflețire se adună la *Iena* (Germania)¹⁾, pentruca să participe la *cursurile feriale* (*Ferienurse*), numite și *cursuri de perfecționare*, al că-

¹⁾ *Iena*, oraș cu vreo 30,000 locuitori, în ducatul Saxa-Weimar, lângă râul Saale, are o universitate renumită. ncă pela 1547 ducele saxon Ioan Frederic s'a hotărât să înființeze în Iena o școală înaltă, ceea ce a și îndeplinit. Însă la început acest institut eră numai un gimnaziu academic, plasat în localitățile vechiului claustru al călugărilor paulini. Mai târziu (peste 10 ani) împărat. Ferdinand I. acordă universității din Iena aprobarea, precum și toate drepturile și privilegiile obișnuite, așa încât în 2 febr. 1558 a putut fi inaugurată. Astăzi această înaltă școală este susținută în comun de către cele patru state turingiene (S.-Weimar, S.-Meiningen, S.-Coburg-Gotha și S.-Altenburg). În 1858 fu să bat al treilea centenar al universității, când a avut loc și desvălirea monumentului fondatorului Frederic Marimimosul, precum și deschiderea grandioasei biblioteci de peste 200,000 de volume. Iar în 1908 s'a îndeplinit inaugurarea frumosului edificiu nou al universității. Dela 1889 fundațiunea Carol Zeiss, creiată de genialul profesor Ernest Abbe, tinde sprijin însemnat instituțiilor culturale din Iena. Din venitele acestei fundațiuni s'a ridicat și „Casa poporului“ (*Volkshaus*), în care se ține cea mai mare parte a prelegerilor cursurilor de vară lângă Iena a bătut Napoleon cel Mare pe Prusi în 14 oct. 1806. Această zi de jale a Germaniei este eternizată prin mai multe monumente, dintre cari cel mai însemnat fu desvălit pe câmpia de lângă satul Vierzehnheiligen în 14 oct 1906.

ror inițiator și spirit dădător de viață este celebrul pedagog: *Dr. Wilhelm Rein*, profesor de științele pedagogice la universitatea din acelaș oraș, unul din cei mai originali cugetători ai timpului de față. Plecând dela ideea, că universitățile moderne trebuie să urmărească și menirea de a populariza și de a răspândi științele în cercuri cât se poate de largi și de a țineă în curent pe cei dornici de perfecționare cu progresele cele mai recente ale diferitelor ramuri de științe; pe de altă parte, având ocaziune de a cunoaște de mai nainte și instituțiunea engleză numită *University Extension*, (extenziunea universitară, o instituțiune de învățământ modernă, al cărei scop este: vulgarizarea gratuită a științelor în păturile cele mai largi ale populațiunii, prin specialiști de înaltă competență în cunoștințele de predat și fără nici o condițiune de admisiune a auditorilor.) *Dr. W. Rein* încă pe la 1889 s'a hotărât să înființeze cursuri de perfecționare în Iena. Spre acest scop, el s'a asociat cu ilustrul naturalist *Dr. Detmer*, de asemenea profesor al universității din Iena, și în vara aceluiaș an i-a și succes de a inaugura pomenitele cursuri, cari însă în primul an de funcționare abia aveau vreo 25 de auditori. Pe încetul cursurile ieneze, prin zelul și predările excelente ale docenților, precum și prin interesarea din ce în ce mai potențată a auditorilor, au devenit din an în an tot mai frecventate și renumite. Apoi în timpul mai nou *Dr. Rein* a câștigat ca împreună muncitor și pe distinsul teolog *Dr. Weinel*, care conduce secțiunea științelor teologice, așa încât astăzi (1911) în fruntea instituțiunii cursurilor stau trei dirigenți: *Dr. Rein*, *Dr. Demeter* și *Dr. Weinel*. Programa acestor cursuri cu timpul a devenit atât de amplificată, încât astăzi ele îmbrățișează aproape toate ramurile de cunoștințe trebuincioase pentru cei ce se ocupă cu educațiunea tinerimii. După ce în anii din urmă mi-s'a dat plăcuta ocaziune de a studia și a aprofundă operele pedagogice cele mai nouă ale lui *Dr. Rein*, mai departe după ce am observat, că știința lui *Dr. Rein* nu-e staționară, ci cu toate că își menține principiile fundamentale, se află în evoluție continuă în spre idei și principii din ce în ce mai desăvârșite și mai adaptate exigențelor vieții culturale moderne, sufletul meu tot mai mult eră stăpânit de dorința de a cunoaște vederile pedagogice și didactice cele mai nouă ale lui *Dr. Rein* deadreptul din prelegerile sale luminoase, în sediul activității sale științifice, unde în școala de aplicațiune a seminarului pedagogic universitar ni-se oferă și posibilitatea de a cunoaște și a apreția și întrebuintarea și verificarea practică a acelor idei și vederi reformatorice; cu atât mai vărtos, căci acea școală de aplicație, cu 8 ani școlari, posedă clase mici, de câte 16—20 elevi, fapt, care admite în mod foarte corespunzător întocmirea învățământului după gradul de apercipiune al elevilor. O altă împrejurare, care mă îndemnă să caut de a cunoaște mai deaproape mersul ideilor lui *Dr. Rein*, este faptul, că în deceniul din urmă, atât în Germania cât și pe airea, a început de a-se desvolda o direcțiune pedagogică de tot nouă, numită *pedagogie și didactică experimentală*, care, reprezentată de *Neumann, Lay*, șcl, tinde de a așeză întreaga știință pedagogică pe *observațiuni și experimente*, făcute asupra indivizilor singulari și asupra grupurilor de indivizi, știință, care în multe privințe se abate dela doctrinele lui *Herbart-Ziller*. Mi-să părea foarte interesant de a cunoaște atitudinea lui *Dr. Rein* față cu această nouă direcție științifică, care deși va avea un viitor frumos, până acumnu posedă încă un sistem bine închiegat, precum e cel al pedagogiei herbartzilleriane. Indemnat de aceste aspirațiuni, în

vara anului 1909, după ce mai nainte am cercetat așezămintele culturale din orașele principale ale Germaniei, precum Breslau, Berlin, Halle, Lipsca și Dresda, mi-s'a realizat dorința de a participa la aceste cursuri, cari într'adevăr merită numirea de cursuri de perfecționare, căci ele deșteaptă în sute de intelectuali atâtea idei și îndemnuri frumoase. În anul 1909, precum și în 1910 și 1911, programa cursurilor a primit nouă amplificări, anume ea cuprinde 6 secțiuni, cari sunt: 1) științele pedagogice (cu 11 cursuri), 2) științele naturale (11 cursuri), 3) igiena școlară (3 cursuri), 4) teologia și învățământul religiei (9 cursuri), 5) filozofia, istoria, literatura, sociologia și economia politică (15 cursuri) și 6) limbile: germana, franceza, engleza (9 cursuri). Așa dar vreo 58 de ramuri de științe, predate de cătră vreo 40 de docenți. Numărul auditorilor, atât în 1909, cât și în 1910, a trecut peste 650. După naționalitate, cei mai mulți participanți (peste jumătate din numărul total) sunt din Germania, apoi austriaci, ruși, svedieni, norvegieni, danezi, olandezi, francezi, americani, japonezi, șcl. În anul 1909 participanți români au fost 7, dintre cari 3 din România. Guvernul ungar de instrucție publică în fiecare an emite la Iena câte 15—20 de profesori și învățători de ai săi, acordându-le ajutoare pentru acoperirea cheltuielilor de călătorie și de întreținere. Prosperarea admirabilă a acestor cursuri dovedește, că ele satisfac unei necesități culturale foarte simțite și că însemnătatea lor crește din an în an. În fața acestei desvoldări grandioase, *Dr. Rein*, merituosul întemeietor al instituțiunii, în sara de 3 august 1909, cu ocaziunea deschiderii festive a cursurilor, cu tot dreptul a putut zice, că: „Cursurile de perfecționare ieneze au crescut și s'au desvultat într'atâta, încât astăzi se pot considera ca și școală mondială a științelor, și cadrele lor au devenit atât de extinse, încât deși e de dorit să existe și să prospereze dar nu e de dorit să se mai amplifice“. La cursurile din 1909 și 1910 *Dr. Rein* a tratat următoarele subiecte: Bazele principale ale pedagogiei și didacticei, anume a început cu explicarea *problemei educațiunii* în genere, considerând această problemă în raport cu progresul generic în desvoldarea istorică culturală a poporului. A trecut apoi la chestiunea *organizațiunii școlare*, caracterizând atât stările din trecut, cât și cele actuale. Mai departe a determinat *ținta educațiunii* din punctul de vedere al *valorilor moralei absolute*, combătând doctrinele *eticei relativiste*. A continuat lămurind *pozițiunea învățământului* în sistemul educațiunii și arătând, că scopul învățământului se poate derivă din scopul educațiunii. A expus apoi *ținta și importanța metodelui de învățământ*. În fine a tratat detaliat *teoria planului de învățământ*. Precum vedem, această serie de prelegeri îmbrățișează toate problemele esențiale ale pedagogiei și didacticei. Și pecăt de importante sunt subiectele prelegerilor, pe atât sunt de demne de *Dr. Rein*, care le-a expus într'o formă clară, sistematică, în o limbă literară curată și frumoasă. Pe când la mulți dintre ceilalți docenți nuanțarea graiului după dialectul saxon genează auzul străinului, peatunci la *Dr. Rein* te încântă puritatea vorbirii. Alte cursuri valoroase din sfera științelor pedagogice au mai fost: *Didactica specială*: modele de lecțiuni predate în școala de aplicație a seminarului pedagogic de cătră învățătorul dirigent: *O. Böhm*, care întrebunțează cu dibăcie admirabilă *metodul genetic-eristic*. Mai departe *istoria pedagogiei*, predată de *Dr. H. Leser* (din Erlangen), o expunere, care a fost adevărată filozofie a istoriei pedagogice. Plecând dela ideea că: „Educațiunea este o emancipare spre inde-

pendență, iar cei cari reprezintă prin excelență această emancipare sunt individualitățile cele mari, s'a ocupat indeosebi cu *Pestalozzi și Fröbel*. *Dr. Just* (din Altenburg) a expus în mod foarte complet metoda de învățământ, anume *teoria treptelor formale*, cu observări critice și cu indicarea direcțiilor mai nouă. *Dr. Berger*, medic și profesor, a tratat *psihologia fiziologică*, arătând la fiecare pas raportul cel intim dintre funcțiunile psihice și cele corporale, și demonstrând toate adevărurile prin experimente ingenioase. *O. Flügel*, preot protestant, un moș învățat, foarte însuflețit aderent al școlii herbart-zilleriane, a expus cu limpezime *psihologia lui Herbart*, apărându-o cu multă vervă în contra atacurilor provenite dela adversarii acestei psihologii. Apoi *G. Budde* (din Hannovera) a propus în chip atrăgător un subiect foarte actual: *desvoltarea pedagogiei sub influența curentelor filozofice din secol, XIX*, precum sunt: individualismul, socialismul, voluntarismul și intelectualismul. În fine *A. Pabst* (din Lipsca) despre: *direcțiunile practice în educațiunea modernă*, tratând temeinic despre învățământul lucrului manual și despre *principiul muncii* în școlile moderne, șcl. Considerând faptul, că splendidă activitate pedagogică a lui *Dr. Rein*, ce a desvoltat-o în cele trei decenii din urmă, din punctul de vedere al progresului științei pedagogice este de o însemnătate epocală, așa încât s'ar putea zice, că sistemul său pedagogic și didactic reprezintă în modul cel mai demn *pedagogia modernă*: ar fi de dorit, ca în cursul prelegerilor din istoria pedagogiei, ce se predau în institutele noastre pedagogice, să ne ocupăm mai detaliat cu acest subiect, în care așa zicând se rezumă tot ce este mai bun din pedagogia și didactica trecutului și prezentului. Daună însă că timpul, pe care ni-l pune la dispoziție planul de învățământ pentru istoria pedagogică este prea puțin, deși această știință în raport cu celelalte discipline pedagogice este tocmai așa de importantă, ca și istoria literaturii pentru obiectele limbistice. Acest motiv m'a determinat de a publica în Anuarul institutului nostru acest scurt tratat, care conține viața, activitatea și sistemul pedagogic și didactic al lui *Dr. Rein*. În fine țin să observ, că la expunerea principiilor lui *Dr. Rein* am urmat credincios prelegerile acestuia ținute la cursurile din 1909, la cari am participat și eu. Sunt însă alăturate și unele completări, cari se razimă pe cele mai nouă opere ale lui *Dr. Rein*. Înainte de a intra în meritul subiectului nostru, va fi d'interes a aminti ceva despre viața și operele acestui celebru pedagog.¹⁾

Din biografia lui Dr. Rein.

Dr. Wilhelm Rein este descendentul unei familii de preoți și învățători, în care iubirea față de științe, patriotismul și religiozitatea adevărată au fost ereditare. S'a născut la 1847 în Eisenach (ducat. Saxa-Weimar), unde tatăl-său, un arheolog mult apreciat, era profesor liceal. Ca june și-a făcut studiile superioare la universitatea din Iena, unde a devenit discipolul ilustrului *Stoy*, care a făcut foarte mult pentru așezarea pedagogiei pe baze științifice. Apoi în 1861 și-a continuat studiile la universitatea din Lipsca, unde a ajuns sub povățuirea marelui *Ziller*. Deaci înainte, însuflețit de ideile lui *Ziller*, *Dr. Rein* s'a consacrat cu totul științei pedagogice și chemării învățătoresci. În 1871 a fost promovat de doctor în pedagogie și filozofie la universitatea din Lipsca. În 1872 este numit de pro-

fesor la seminarul pedagogic din Eisenach, locul său natal, unde timp de 10 ani desvoltă o activitate foarte zeloasă și rodnică. Apoi în 1886 *Dr. Rein* este invitat de profesor la universitatea din Iena, în locul decedatului *Stoy*. Aci, ajutat de guvern, înființează un seminar pedagogic, împreună cu școală de aplicațiune, unde, prin învățători distinși, pune în practică principiile didactice ale școlii herbart-zilleriane. Prelegerile excelente ale lui *Dr. Rein*, din diferitele ramuri ale științelor pedagogice, au atras și atrag mereu la Iena discipoli din toate țările. Mai departe *Dr. Rein* desvoltă o activitate foarte efectivă și pe terenul asociațiunilor pedagogice, precum e de ex. „Asociațiunea amicilor pedagogiei, herbartiene“, întemeiată de el însuși, șcl. În 1889. asociat cu *Dr. Demeter*, inaugurează cursurile de perfecționare, pe cari le cunoaștem din cele expuse mai sus. *Dr. Rein* a fost și este adesea invitat de către oamenii de școală a diferitelor țări culte, pentru ca să țină conferențe publice din sfera științei pedagogice, așa de ex. în Anglia, Svedia, Danemarca, Franța, Austria, America, șcl. Cu deosebire splendidă a fost primirea lui *Dr. Rein* în 1904-la Manchester (Anglia), unde înainte de a începe conferențele sale, cancelarul *Alfred Hopkinson*, în numele universității, i-a conferit diploma de „doctor de onoare“, numindu-l „învățătorul învățătorilor“. În noemvrie 1910, invitat de asociațiunea feministelor ungare, a venit și la Budapesta, unde a ținut o frumoasă conferință asupra *coeducațiunii*. Și e de observat, că *Dr. Rein* satisface cu prevenire invitărilor onorifice în străinătate, fiindcă le conzideră ca niște momente efective de a contribui la bunăînțelegerea, la prețuirea reciprocă și la conlucrarea culturală armonică și solidară a diferitelor națiuni civilizate. În timpul mai nou (1910) *Dr. Rein*, a fost decorat din partea regelui *Carol I.* cu ordinul „Coroana României“ clasa I., o distincție meritată, căci sub mâna lui *Dr. Rein* s'au format mulți pedagogi de valoare ai Țării Românești. Căsătorit în 1877 cu *Marianna Heerwart*, fiica unui înalt funcționar din Weimar, *Dr. Rein* are trei fii și două fiice, pe cari, ajutat de soția sa, o femeie cultă și de inimă, i-a educat în mod exemplar. Astăzi (1911) *Dr. Rein*, în etate de 65 de ani, e încă în deplină vigoare corporală și sufletească, și lucrează cu aceeași energie și însuflețire, ca în tinerețe, la progresul științei pedagogice și la realizarea reformelor moderne ale școlilor.

(va urmă.)

Memoriu

În vara anului 1902, când pașiștii făceau pregtări împreună cu episcopul de Roman și acoliții săi pentru sesiunea de toamnă a Sinodului, când „Romașcanul“ avea să arunce bomba afuriseniei, a apărut o carte antiortodoxă „Biserica și Româanismul“ pe numele lui C. Cernăianu. Cum am arătat la timp, această scriere plină de falșuri — în recenzionarea făcută¹⁾ am arătat acele falșuri — cunoscătorilor agenți catolici Theodorian și Vladimir Ghica. E bine să reimprospătez aci concluzia acestei cărți pe care o reproduc după ziarul papist „Vestitorul“ Nr. din 10 Mai 1910: „A intrat în mentalitatea română ideea că Biserica ortodoxă ar fi fost, ba ar fi încă paladiul națiunii române. De abia anul trecut în interesanta și pe deplin documentata (sic) sa lucrare „Biserica și Româanismul“ Const. Cernăianu a dovedit că Biserica ortodoxă nu

¹⁾ Vezi anexa scrierei mele „Propaganda papistă și întămplările bisericestil de azi.“

¹⁾ Izvor: E. Scholz: »Professor Dr. W. Rein, eine kurzgefasste Darstellung u. Würdigung seines Lebens u. Strebens«, Berlin, 1907.

numai că nu a fost paladiul Românișmului, ci i-a fost un vrăjmaș cu atât mai periculos cu cât Românișmul nu a vrut și nu a putut să-l cunoască.“

Mult mai caracteristic sunt cele petrecute cu manuscrisul acestei scrieri. Înainte de a vedea lumina tiparului, Theodorian prin Cernăianu a pus manuscrisul să concureze la un premiu al facultății de Teologie în urma unei înțelegeri a lui Theodorian cu Chiricescu, acesta și-a dat cuvântul că lucrarea va fi premiată. De aceia Chiricescu, fiind în comisiune ca decan „a stăruit din răsputeri pentru premiarea acelei lucrări.“ O spune aceasta întâmplător profesorul N. Dobrescu, deasemenea membru în aceea comisiune, într-o scrisoare cu data de 28 Noemvrie 1909, care începe așa: „La întrebarea ce-mi faci prin cartea poștală ce am primit eri am a-ți răspunde că *forma* manuscrisului prezentat la premiu diferă de lucrarea tipărită, atribuită lui Cernăianu, fiindcă tipăritura are un plus de injurii la adresa mea... *Concluziunea* principală că „Biserica Ortodoxă“ adică a fost o pacoste pentru Români figura și în manuscris... Și mai departe: „În contra unor membri ai comisiei de cercetare, am luptat din răsputeri pentru respingerea ei“...

Dacă stăruințele puse de Chiricescu de a se premia aceea carte reușiau, lupta papistașilor în contra Bisericii noastre s'ar fi ușurat mult. Theodorian, care *imediat* după aruncarea anatemei de episcopul de Roman asupra Sinodului, a publicat articolul cunoscut din *Adevărul* sub titlul: „Rezolvarea crizei stă numai în supunerea Bisericii române celei papale“ ar fi zis totodată: Și facultatea de Teologie s'a pronunțat pentru Catholicism, premiind cartea antiortodoxă „*Biserica și Românișmul*.“ Acesta eră planul. Într'o convorbire ce am avut în toamna trecută cu profesorul Dobrescu asupra acestui lucru, d-sa mi-a mai comunicat că Chiricescu, văzând că majoritatea membrilor comisiei e contra premierei, a rugat stăruitor comisia ca să dea autorului acelei lucrări măcar 10 (zece) lei, recunoscând Facultatea cel puțin moral dacă nu material valoarea acelei scrieri. Dealtfel, tocmai aceasta ceruse și Theodorian, căci nu de bani aveau nevoie propagandiștii, ci de autentificarea oficială a părerilor lor.

Acestea despre Chiricescu profesor, fost decan de Teologie și membru în coaliția condusă de Theodorean. El nu face nimic altceva decât execută punctual tot ceiace îi comandă M. Theodorian. Chiricescu este acela care duce episcopului de Roman hotărârile mai de seamă luate în lagărul papist.

Cel dealtreilea membru al coaliției, Const. Cernăianu, numai că e salariat al propagandei catolice, colaborator la „*Vestitorul*“ și „*România Creștină*“ și pseudatorul scrierei antiortodoxe „*Biserica și Românișmul*“ dar trăește chiar în casa lui Theodrian. Iată ce-mi scrie el dela acesta din casă: „Dragă Diclescule, întâmplarea făcu ca astă seară, pe când nu eră d-nul Theodorian acasă să primesc eu corespondența, între care văd cu mirare o c. i. a ta pe care nu o înțeleg. Dacă mă voi lua pe urmele acestui salariat al propagandei, nu odată îl voi surprinde în palatul Episcopiei de Roman, *tratând în numele Episcopului* cu preoții din Eparhie. Într'o scrisoare a părintelui Tudorache din Leontinești-Bacău, cu data de 1 Mai 1911 cetim următoarele rânduri: „Vlădica de roman m'a chemat după paști la Roman... Eșind afară dela el (dela Episcop,) iacă Cernăianu, care eră acolo, venit dela Cernăuți, unde fusese pentru interviurile profesorilor; el mi-a propus ca eu să intervin pe lângă D-l Iorga, că dânsul să aibă o atitudine binevoitoare prin „*Neamul Românesc*“ către Episcopul de Roman și în

schimb și eu voi fi servit în chestia buclucului meu...“ Adang aci, că părintele Tudorache este acela căruia naționalității îi puseră în ultimile alegeri candidatura la Neamț...“

Din scrisoarea părintelui Tudorache mai reese un fapt, anume, acela că înainte sesiunii actuale a Sf. Sinod, papiștii au trimis la Cernăuți pe Cernăianu ca să intervieveze pe profesorii de teologie de acolo. În pamfletul papist „*România Creștină*“ s'au și publicat niște preține interviuri în care se bârfește Sinodul Bisericii Române. Acele interviuri au desorientat pe mulți oameni, cari nu înțeleg lucrurile și mai ales lupta. Au fost reproduse fragmentat și de *Neamul Românesc*, asta „în urma vizitei lui Cernăianu pe la Iași, pe la D-l Cuza, unde fusese spre a-i cere ajutorul,“ zice tot în aceea scrisoare onorabilul părinte Tudorache. Curierul papist Cernăianu se va fi prezentat profesorilor teologi dela Cernăuți ca membru al Bisericii Ortodoxe, va fi suspinat după fericirea și prosperarea acestei Biserici și va fi indus în eroare pe profesori, spuinu-le inexactități.

Cei trei preoți caterisiți: Vasilescu, Păunescu și Drăgici au fost aruncați în luptă tot de Theodorian, care le-a redactat și petițiile¹⁾ pe cari ei le-au înaintat una după alta Sf. Sinod cum și pe aceia pe care au înaintat-o Patriarhiei „*Scaunului Prea înalt*“ cum zice șiret el ca să creadă cei naivi că Biserica Română ar fi supusă Patriarhiei și de aci să se tragă dela sine concluzia: decât supuși Grecilor mai bine Papei. Cum să se știe, această abilitate a dat greș. Ceice cunoșteau mai deaproape lucrurile — preoții din Capitală — au arătat dela început că cei trei preoți au fost câștigați și atrași în luptă de agenții catholicismului papist. Cărând însă, singuri acești preoți inconștienți s'au dat de gol, eșind în public ca directori ai pamfletului papist „*România Creștină*“ alături de Cernăianu. În luna august trecut, teologul Pârșcoveanu, amic de aproape de al lui Păunescu, mi-a declarat mie și lui Tomegea, că singur Păunescu ar putea fi justificat până la un punct de actul ce a făcut. „El a urmat pe Theodorian spuneă Pârșcoveanu — din recunoștință, căci Th. i-a făcut teza de licență în teologie“. Sub prestare de jurământ, Pârșcoveanu va da același răspuns la o eventuală întrebare din partea Sf. Sinod. Teza lui Păunescu, pe care o am înainte, poartă titlul: „*Sf. Nicolae al Mira Lichiei*“, adică e Monografia patronului bisericii Sf. Nicolae Vlădica, unde Theodorian a fost epitrop în timpul ortodoxiei sale!

Papiștii văzând că afurisenia aruncată de Episcopul de Roman nu și face efectul așteptat, au scos la luptă pe acei preoți, întâi pe unul, apoi pe doi. Când însă acești preoți au găsit altceva decât ceiace au căutat, papiști în desperare de a nu perde lupta au împins înainte pe Episcopul de Roman ca pe ultima rezervă a lor. Ușor s'a lăsat convins Episcopul de Roman de a-și schimba platforma luptei, care se cam învechise și a luat alta, pe a preoților, în realitate tot a lui Th. Această schimbare de platformă nu i-a prins bine însă Episcopului de Roman, căci n'a mai fost nevoie să-i desvăluiască alții, de oarece s'a desvăluit singur.

Că de doi ani încoace propagandistul Theodorian s'amestecă și în administrația Episcopiei de Roman, eu cunosc cazuri. Pentru a vă prezentă dovezi însă ar fi necesară venirea mea în București.

¹⁾ Vezi cele ce urmează. De altfel, că Theodorian a făcut acele petiții a spus-o Păr. Nazarie lui Tomegea într'o convorbire. Același lucru mi l'a comunicat mie Părintele Florescu, secretarul internatului teologic, care a auzit tot dela părintele Nazarie iar părintele Nazarie va fi știind dela Chiricescu.

Pentru o mai ușoară înțelegere a lucrurilor, ma amintesc aci următoarele fapte:

Convertirea lui Theodorian la catolicism a fost ținută multă vreme secret, ca să aibă succes în lupta lui. Cu totul pe față s'a dat el abia după ce l-am demascat în broșura „Propaganda papistă și întâmplările bisericești de azi“. Iată ce scrie el în „Vestitorul“ din 20 decembrie 1909, pag. 3: „Și așa la mai 1908 D-l și D-na Theodorian trec dinpreună cu acele călugărițe la unire (sic). Nici un gând de luptă, nici o hotărâre alta de cât a umbla în liniște pe căile Domnului“. Adevărat din aceasta, e numai atât: la 15 mai 1908, avocatul Theodorian a fost convertit la catolicism și angajat de iezuiți în lupta lor.

După ce în amintita mea broșură, am arătat pe Episcopul de Roman cum este și pe cine ascultă, Theodorian imediat a sărit în ajutorul uneltei sale, publicând în „Vestitorul“ de la 20 decembrie un lung articol intitulat „Propagandele streine și turburările bisericești de azi!“ Articolul a fost scos în broșură separată de 40 pagini și la 4 ianuarie a fost trimis tuturor parohiilor din țară. E plin de perfidii și de insinuări. În „Vestitorul“ articolul e semnat C. D. adică cu inițialele numelui meu, iar ca broșură poartă semnătura „Un ortodox“. Ca să arunce vrajba între ierarhii Bisericii noastre, insinuiază acolo că eu a-și fi scris în organul lor în contra P. S. Episcop de Argeș și a I. P. S. Pimen Mitropolitul Moldovei și încă după îndemnul I. P. S. Mitropolitului Moldovei și încă după îndemnul I. P. S. Mitropolitului Primat. Protestez aci din adâncul sufletului contra acestei insinuări iezuitice. Pseudonimul Sir Dik, care scria „Chipuri și Icoane“ în organul papist nu sunt eu, ci Theodorian. Eu nu am scris nici un rând.

Acestea sunt I. P. S. Președinte, faptele mai de seamă ale crizei bisericești. Dacă această criză a putut dura până acum, se datorește faptului că Sf. Sinod în realitate n'are înaintea sa pe Episcopul de Roman ci pe conducătorii acestuia, agenții propagandei papiste.

Dacă nu se vor lua măsuri drastice și urgente contra Episcopului turbulent, răzvrătit de atâta timp și pus sub ascultarea streinilor pentru satisfacerea vanității și a unei ambițiuni nejustificate prin nimic — căci a face turburări înseamnă a lucra negativ pentru propășirea Bisericii — Biserica noastră Românească va ajunge în starea cea mai vrednică de plâns. Puterea și progresul papismului stă în disciplina lui. Știu aceasta agenții propagandei, de aceia ei luptă prinnăimiți, inconștienți și vânzători de Biserică, să ștergă orice urmă de disciplină din Biserica noastră, slăbind o neconținut.

Ca licențiat în teologie și viitor cleric, vă înaintez, Înalt Prea Sfințite Președinte, acest memoriu cu rugămintea de a-l supune aprecierilor Sf. Sinod.

Primiți vă rog, Înalt Prea Sfințite Președinte, încredințarea sentimentelor de adâncă venerațiune ce Vă păstrez.

Const. C. Diculescu
Licențiat în teologie.

Sentința Sfântului Sinod din România.

Odiosul conflict ivit în sânul bisericii din regat s'a finit abia acum după o pertractare de 40 zile.

S'au petrecut scene dureroase, cari în lipsa unei precauțiuni oarecare a dat material din belșug ponegritorilor bisericii noastre strămoșești. Celce a suferit mai mult din acest conflict regretabil; este iarăși instituțiunea adecă biserica, care a eșit cu autoritatea știrbită, personificată în mod greșit cu slăbiciunile omenești.

Sf. sinod și-a adus sentința vineri în 24 iunie, achitând pe Mitropolitul primat și depunând pe Episcopul de Roman din scaunul Episcopesc.

E de notat că înainte de aducerea sentinței învrednicitul profesor de universitate Dl Xenopol a adresat un apel colorat de o pronunțată îngrijorare mișcătoare, prin care cere achitarea ambilor arhieriei. Sf. sinod a și cercat împăcarea celor doi arhieriei, neputând însă reuși a adus următoarea sentință:

I.

„Având în vedere, că I. P. S. Mitropolitul-Primat D. D. Athanasie Mironescu a cerut să fie judecat de către Sf. Sinod pentru acuzațiunile ce s'au ridicat în contra I. P. S. Sale, mai ales de către P. S. Episcop al Romanului D. D. Gherasim Safrim;

Având în vedere desbaterile urmate, susținerile P. S. Episcop al Romanului, depozițiile martorilor, diferitele acte produse și depuse pe biroul Sf. Sinod, cum și explicațiunile și dovezile, produse de I. P. S. Mitropolit-Primat.

Considerând, că în ce privește acuzațiunea de erezie adusă contra I. P. S. Mitropolit-Primat, ea nu se poate sprijini pe nimic, neexistând nici o erezie în legea pentru înființarea consistorului superior bisericesc, după cum a recunoscut Sf. Sinod în mai multe rânduri;

Considerând, că după canonul 139—134 cartaginean, dacă acuzațiunea cea mai grea cade, atunci cad și cele următoare;

Considerând, că desbaterile s'au urmat înaintea Sf. Sinod asupra tuturor punctelor, și că este de un evident interes a se examina și a se răspunde la toate;

„Considerând, că acuzațiunea de plagiat este neserioasă și tinde numai zadarnic a micșora însemnatele merite literare ale I. P. S. Mitropolit-Primat;

Considerând, că învinuirile așa zise de imoralitate sunt cu desăvârșire neîntemeiate și neserioase, cele mai multe fiind născociri calomnioase, iar celelalte făurite cu rea credință prin răstălmăcirea unor însemnări ce nu au valoare doveditoare;

Considerând deci că toate acuzațiunile aduse contra I. P. S. Mitropolit-Primat s'au dovedit neîntemeiate.

Sf. Sinod,

Cu puterea harului ce i-s'a dat de către Domnul Nostru Isus Cristos întru Duhul Sfânt,

Hotărește:

Achită pe I. P. S. Mitropolit-Primat D. D. Athanasie Mironescu, recunoscându-l nevinovat de toate pârile și acuzațiunile ce i-s'au adus.

Dat în localul Sf. Sinod al Sf. bisericii autocefale române. astăzi 24 iunie 1911, în București“.

II.

„Având în vedere că potrivit canonului 6 al Sinodului 2-lea ecumenic, acela ce ridică acuzațiuni nedrepte contra unui arhieriu, urmează să fie pedepsit cu pedeapsa ce ar fi suferit arhieriuul dacă acuzațiunile ar fi fost adevărate, glăsuind:

„Să nu se înfățișeze mai întâi păra, până ce ei (părășii) nu vor da în scris că se vor certă cu tocmăi primejdia însăși, dacă se vor dovedi întru rânduiala lucrurilor că clevetesc pe pârățul episcop“.

Având în vedere că P. S. Episcopul al Romanului D. D. Gherasim Safrim a ridicat împotriva I. P. S. Mitropolitul Primat D. D. Athanasie Mironescu acuzațiuni dovedite calomnioase, și cari dacă ar fi fost drepte ar fi atras grea pedeapsă I. P. S. Mitropolit-Primat.

Având în vedere că în petițiunea sa către M. Sa Regele și dl ministru al cultelor, P. S. Episcop al

Romanului a amenințat că dacă Sf. Sinod nu va urmări conform cu părerile sale, va face apel către sinoadele bisericești omodoxe străine, ceea ce față cu starea sfintei noastre biserici care este autocefală, ar constitui un act de trădare.

Sf. Sinod,

Cu puterea harului ce i-s'a dat de către Domnul Nostru Isus Cristos întru Duhul Sfânt, și pentru că Episcopul de Roman este culpabil de grave abateri canonice, în urma cărora nu mai poate fi îngăduit a rămâne Episcop al țării și membru al S. Sinod;

Hotărăște:

Ca D. D. Gherasim Safirim să fie depus din demnitatea de Episcop al Romanului, și roagă pe guvern să aducă la îndeplinire această hotărâre.

Dat în localul Sf. Sinod al Sfintei biserici autocefale române, astăzi 24 iunie 1911. în București.

Sentința aceasta a și executat-o guvernul prin prefectul Râmnicu Vâlcei Dl Arion care a amovat din post pe Episcopul de Roman. La două zile după amovare și-a dat și Mitropolitul Primat dimisia în fața regelui și a prim ministrului interimar Dl Titu Maiorescu în castelul Peleş din Sinaia. Mitropolitul se va așeza undeva în străinătate, iar Episcopul de Roman nu se știe încă ce atitudine va lua după ce și reședința episcopescă a părăsit-o numai în urma amenințării forței administrative.

CRONICA.

Anunț literar! Subscrisul voind să pună sub tipar o broșură intitulată: „Școala română și învățătorul român în lumină adevărată“, prin aceasta roagă pe toți colegii, precum și pe toți bărbații de școală, cari doresc să aibă broșura să-l avizeze prin o cartă postală, ca să se poată orienta asupra numărului ex. de tipărit.

Broșura din chestie va forma un studiu critic, care va cuprinde năcăzurile și aspirațiunile școlii și inv. român. Totodată în broșura aceasta se vor respinge multe din loviturile îndreptate și se vor restabili multe din greșelile atribuite școlii și inv. român. Broșura nu va costa mai mult de 1 cor. Roșia (Rósa) 2 iulie 1911. u. p. Maros-Petres. Iosif Stanca învățător.

Cvalificațiune preotească. Luni, Marți și Mercuri în 27, 28 și 29 iunie v. s'a ținut cvalificațiunea de preoți cu absolenții seminarului teologic gr. or. rom. din Arad. S'au supus 17 inși, examinați fiind din partea comisiei examinătoare compusă din P. S. Sa. Dl Episcop Ioan I. Papp ca președinte, I. P. C. Sa Dl arhimandrit Augustin Hamsea, P. C. Sa Dl protosincol Roman Ciorogariu, Dl Vasile Beleş protopop Dl Gheorghe Popoviciu protopop asesor consistorial și Dl Dr. Traian Putici protopop; au prestat cvalificațiune de clasa primă: Gherasim Andru, Traian Barzu, Aurel Budiu, Liviu Dehelean, Ioan Jurca, Nicolae Mărginean, Gheorghe Petrișor, Ioan Popa, Vichentie Radu, Dimitrie Roșcău, Sava Seculin; de clasa a doua: Nicolae Mașcovescu și Alexandru Silaghi; de clasa a treia: N. Baicu, Nicolae Codrin, Ștefan Fofiu, Victor Iclozan.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala elem. gr. or. rom. din Valea-mare (Zarând-patak comit. Arad) prin aceste se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia ofici-oasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental în bani gata din cassa cult. 400 cor., în naturale 6 Hl. grâu 6 Hl. de cucuruz în valoare de 138 cor.; 7¹/₂ jughere catastrale pământ în preț de 42 cor. Lemne de foc pentru învățător 20 metri prețuite în 100 cor.

2. Cvarțir liber cu 2 chilii, cuină, supraedificate și grădină.

3. Eventualul ajutor sperat dela stat la întregirea salarului fund. și cvincevenalele prescise la timpul său conform articolului XXVII 1907.

4. Pentru scripturistică 15 cor.

5. Spese de conferență învăț. și adunarea gen. a reuniunii inv. 16 cor.

6. De curatorat și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească pe spesele sale.

Alesul învățător este dator să provadă cantoratul în și afară de biserică fără altă remunerație și să conducă în dumineci și sărbători școlari la biserică să cânte răspunsurile liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca recursele lor adresate comitetului parohial din Valea-mare și ajustate conform „regulamentului“ să le substearnă în termenul susindicat pe calea oficiului protopresbiteral din Halmagiu (Nagyhalmagy) totodată sunt poftiți ca sub durata concursului să se prezenteze în vreo duminică, ori sărbătoare în biserică din Valea-mare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscut poporului.

Din ședința comitetului parohial din Valea-mare ținută la 19 iunie (2 iulie) 1911.

Ioan Sărac
paroh preș. com. par.

Mihai Oarcea
notar. com. par.

În conțelegere cu mine: Cornel Lazar protoprezbiter
insp. școl.

—□—

1—3

Prin strămutare devenind vacantă parohia a doua din Săcusigiu (Székesut) pprezbiteratul Timișorii, pentru îndeplinirea acesteia se publică concurs cu termen de 30 de zile dela publicarea primă în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul anual îl formează: a) sesiunea parohială cu grădinile estravilane aparținătoare; b) ștola și birul legal, — după care beneficiu sarcinile publice le poartă alesul.

Fiind parohia de clasa primă dela recurenți se cere cvalificațiunea regulamentară prescisa pentru parohii. Reflectanții vor avea să se prezinte în s. biserică din loc cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Recursele sunt a se trimite Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár Gyárváros).

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Săcusigiu la 23 martie v. 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: Dr. Tr. Putici.

—□—

1—3

Pe baza înaltului ordin cons. cu Nr. 2083/1910 prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II-a din comuna Arăneag (Székesaranyág) protopresbiteratul Șiriei, devenită vacantă prin trecerea în deficiență a parohului Manasie Popescu pe lângă următoarele emoluminte:

1. O sesiune parohială. 2. Birul legal. 3. Stolele legale. 4. Intravilanul parohial delângă biserică. 5. Eventuala întregire dela stat.

Alegându-l este obligat a-și plăti toate dările publice după întreg beneficiul, a îngriji de locuință, a catehiza și exorta elevii școlii confesionale fără alta

remunerație. Dela reflectanți se cere cvalificațiune pentru parohii de clasa a II-a având pelângă stricta observare a §-lui 33 din „Regulamentul pentru parohii” a se prezentă în sfta biserică din Arăneag spre a-și arată desteritatea în cele rituale. — Recursele ajustate conform regulamentului sunt a se adresă comitetului parohial din Arăneag și a se subșterne P. On. oficiu protoprezbiteral din Șiria (Világos) comtul Arad.

Dat din ședința estraordinară a comitetului parohial din Arăneag la 26 iunie (9 iulie) 1911.

Manasie Popescu
preș. com. par.

George Abrudan
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucața* protopop rom. ort.

—□—

1-3

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala” se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătorești din pprezbiteratul Timișorii:

1. **Bégaszentmihály** (St. Mihaiul-romănesc). Emolumentele anuale: a) salar fundamental 1000 cor. în bani gata; b) pentru locuință, până când comuna bisericască va edifică locuință corespuzătoare alesul va primi anual, în bani gata, relut de 200 coroane și grădină; c) pentru conferința învățătorească 20 cor.; pentru scripturistică 12 cor.; d) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. Alesul e obligat să provadă cantoratul și să conducă școlarii în dumineci și sârbători la s. biserică.

2. **Cerneteaz** (Csernegyház). Salarul anual se compune: a) în bani gata 1000 cor.; b) cortel și grădină; c) pentru conferință și scripturistică 12 cor.; d) dela înmormântări unde va fi poftit 2 cor. Alesul e obligat să provadă cantoratul și să conducă școlarii în dumineci și sârbători la s. biserică.

În ambele comune bisericesti pentru ținerea în curățenie și pentru încălzirea salei de învățământ îngrijește comitetul parohial concernent. Existând în ambele comune bis. cor vocal, alesul dacă va ști conduce corul, va primi remunerațiune specială.

Reflectanții au să-și aștearnă recursel, în terminul de sus, ajustate regulamentar la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárvaros) și să se prezente, învreo duminică ori sârbătoare, în s. biserică locală, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Timișoara, 29 iunie (12 iulie) 1911.

Comitetele parohiale.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.

—□—

1-3

Pentru îndeplinirea capelăniei temporale sistemizată pe lângă parohul Alesandru Crăciunescu din **Sat-Chinez** (Temeskenéz), pprezbiteratul Timișorii, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Beneficiul se compune din folosirea unei jumătăți din sesiunea parohială, ce de prezent o beneficiază parohul; din jumătatea venitelor ștolare și din jumătatea birului parohial legal. Birul preoțesc, după trecerea în deficiență ori după moartea parohului actual se va prestă din partea poporenilor în bani, și anume în suma de 832 coroane, cum a stabilit comitetul parohial în ședința sa dela 20 martie (2 aprilie) 1911. Alesul va suportă sarcinile publice după beneficiul său parohial și va aveă să provadă fără alta remunerație, catihizația în ambele școale confesionale din loc.

Parohia fiind de clasa primă dela recurenți se cere cvalificația prescrișă prin §-ul 30 al Regulamentului pentru parohii. Recursele ajustate cu documentele prescrișe sunt a se trimite la Prea On. oficiu proto-

prezbiteral din Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) Concurenții vor aveă să se prezente cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în s. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Chinez la 20 martie 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: *Dr. Tr. Putici.*

—□—

1-3

Pentru îndeplinirea postului de învățator-cantor la școala elem. gr. or. rom. din **Honțisor** (Honeér) protoprezb. Halmagiului, devenit vacant în urma abzi-cerii fostului inv. Ștefan Ponta, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În salar fundamental: a) bani gata din cassa cult. 378 cor. b) în naturale 7 șinice grâu 7 șinice cucuruz prețuite în 222 cor; peste tot deci 600 cor.

2. Eventualul ajutor de stat la întregirea salarului și a cvincvenalelor conform art. XXVII 1907.

3. Cvtartir liber cu 2 chilli și cuină în vechiul edificiu școl. grădină de legumi și grajd.

4. De lemne de foc pentru învățator și sala de învățământ după trebuință se îngrijește comuna bis. din propriul său.

5. Spese de conferință inv. 20 cor., scripturistica 10 cor. Dările publice după venitele învățătorești are să le solvească alesul.

Dela viitorul învățator se poștește să îmlplinească și agendele cantonale în și afară de biserică fără altă remunerație și este îndatorat să conducă școlarii în toate duminicile la biserică spre a cântă acolo răs-punsurile liturgice.

Recurenții sunt poștiți ca recursel lor ajustate conform „Regulamentului” și adresate comitetului parohial din Honțisor să le subștearnă în terminul indicat pe calea oficiului pprezb. din Halmagi (Nagy-halmagy) totodată ca sub durata concursului să se prezenteze în biserică din loc spre a-și arată desteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscut poporului

Din ședința comitetului parohial din Honțisor ținută la 24 iunie (7 iulie) 1911.

Ioan Mera

paroh președ. com.

Drai Vasilie

not. adh. al com. p.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar* pprezb. insp. școl.

—□—

1-3

Pentru îndeplinirea postului învățătoreșc vacant dela școala ort. română din **Șarand**, protopopiatul Peșteșului se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumente. O locuință corespuzătoare în natură 319□ grădină de legumi, 490 cor. bani gata solviți în rate lunare anticipative; 4 jugh. 551 st.□ catastrale pământ arător prețuit 100 cor. după care învățatorul ales va plăti dările publice; pentru lemne de foc 10 coroane. De tot: 600 cor.

Întregirea dela stat prin ord. Nr. 144.472/911 al In. Ministru al cultelor, este deplin asigurată.

Alesul este obligat în afară de timpul de serviciu în școală, a funcționă în biserică și pe la diferitele servicii religioase în comună, fără altă remunerație, decât doar venitele ștolari uzitate până aci. Este dator a instrua pe elevi în cântările bisericesti și a cântă cu iei în sfânta biserică și la mormântări alese.

Reflectanții sunt poștiți, ca recursel lor să le înainteze P. On. oficiu protoprezbiteral în M-Telegd, adresate comitetului parohial din Șarand, având dânși

a se prezentă în cutare duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial.

Iosif Crainic
preot președinte.

Pascu Mercea
notar.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopop
înșpector școlar.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Abramul superior**, protopresbiteratul Orăzi-mari, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emoluminte:

1. În bani numărari 800 cor.
2. Cortel cu grădină de legumi.
3. Stolele cantonale îndatinat dele funcțiunile obveninde în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, că cererile de concurs să le trimită scrisului protopresbiter adresate comitetului parohial din Abramul superior în termenul concursual, având a să prezentă în sfta biserică din Abramul superior spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala* protopresbiter în
Oradea-mare.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățorești dela școala din **Bulza**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumintele sunt:

1. În bani gata dela parohie 516 cor. 40 fil. dela stat întregire la salariu 364 cor. și cvincvenalele după serviciul prestat.

2. Pământ în natură în valoare de 80 cor.

3. Pentru lemnele învățatorului 40 cor.

4. Cortel liber și grădină $\frac{1}{4}$ jug.

5. Pentru conferințe 20 cor., scripturistică 6 cor.

De încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bis.

Alegândul inv. este îndatorat a țineă strana cantorală în dumineci și sărbători, a instrua elevii în cântările bis. a luă parte la înmormântări și a conduce școala de repetițiune, fără altă remunerațiune.

Recurenții sunt poftiți ca recursele ajustate conform regulamentului pentru organizarea învățământului și adresate comitetului par. din Bulza se le subștearnă în termenul de mai sus la oficiul protopopesic gr. or. rom. din Lippa (Lipova) și să se prezinte sub durata concursului în vre-o duminică, ori sărbătoare în sfta bis. spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Bulza 24 aprilie (7 mai) 1911.

Teodor Simedrea
preș. com. par.

Siminic Popoviri
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeri* adm. protop.

—□—

1—3

Pentru deplinirea definitivă a postului de învățător la școala de aplicație de lângă institutul pedagogic din Arad, prin aceea se publică concurs.

Beneficiul împreunat cu acest post este următorul:

a) salar fundamental de 1200 cor. și cvincvenalele legale;

b) pentru participarea la conferințele învățorești peste tot 40 cor.

c) cortel în natură, eventual 420 cor. relut de cortel.

Recursele sunt a se înaintă de-a dreptul Consistorului eparhial din Arad în **30 zile** dela prima publicare a concursului.

Recurselor sunt a se adnexa:

1. Atestat de botez.

2. Atestat despre cvalificația recurentului.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea înmediat superioară, pentru cazul când recurentul a mai funcționat ca învățător.

Arad, din ședința consistorială dela 16/29 iunie
1911.

**Consistorul român ort.
din Arad.**

Pe baza rezoluțiunilor Ven. Consistor Nrii 936 și 2599/911 se repețește concursul pentru îndeplinirea parohiilor de **clasa a III** din **Mustești, Selegeni și Susani** cu filia **Nădălbești** cu termen de **30 de zile dela prima publicare**, pe lângă următoarele venite și condițiuni:

1. În **Mustești**, a) casa cu intravilan parohial, b) o sesie parohială, parte arător parte fânat, c) birul legal, d) stolele legale, e) întregirea legală dela stat.

2. **Selegeni**, a) uzufructul unui intravilan cu casă parohială și supraedificate, b) 16 jugh. catastr. pământ extravilan parte arător parte fânaț, c) birul legal (una măsură cucuruz sfârmat ori 2 coroane bani), d) stolele legale, e) întregirea legală dela stat.

3. **Susani** (parohie matră), a) casa parohială cu supraedificate economice și intravilan, b) 16 jugh. pământ extravilan parohial cu drept de pășunat, c) birul legal, d) stolele legale, e) întregirea legală dela stat. Din filia **Nădălbești**: 1. Uzufructul unui intravilan, 2. Birul legal și 3. stolele legale.

Dela recurenți să recere să aibă cvalificațiune prescrisă pentru parohia respectivă la care va competă.

Alesul la ori care din aceste parohii va aveă să supoarte dările publice după sesia și intravilanul beneficiind, observându-se totodată, că aleșii vor fi obligați a prevedeă catehizarea în școalele confes. ort. din loc fără altă remunerație dela parohie ori dieceză.

Doritorii îndreptățiți de a ocupa vreuna din aceste parohii să avizează ca petițiile lor ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial respectiv, să le înainteze P. O. oficiu ppbiteral în Buteni (Körös-bökény) având dâșii cu **stricta** observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, a se prezentă în vre-o duminică ori sărbătoare în sânta biserică cutare, spre a-și arăta desteritatea oratorică și rituală.

Comitetele parohiale concernente.

Cu consensul și în conțelegere cu: *Iuliu Bodea* adm.
protopresbit.

—□—

2—3 gr.

Pe baza rezoluțiunilor Ven. Consistor se repețește concursul pentru îndeplinirea stațiunilor învățorești-cantonale din **Bârsa, Căcărău, Minead, Slatina, Susani, Vasoia și Voivodeni** cu termen de **30 de zile dela prima publicare**, pe lângă următoarele venite și condițiuni:

1. **Bârsa**, 1. În bani gata 600 cor. solvinde din cassa culturală, 2. 3 stângini de lemne pentru învățător, 3 stângini de lemne pentru sala de învățământ, 3. pentru conferință 20 cor. 5. pentru scripturistică 10 cor., 5. dela înmormântări unde va fi poftit 2 cor., 6. întregirea dela stat la minimalul prescris de lege asemenea și cvincvenalele. 7. Locuință corespunzătoare cu grădină. Conducătorii de cor vor fi preferiți și remunerați după cuviință din partea comunei bisericesti. Pentru curatoratul școalei se va îngriji comuna bisericască.

2. **Căcărău**, în bani gata 300 cor., 10 șinice bucate parte grâu parte cucuruz computeate în 140 cor., 24 metri de lemne à 5 cor. din care jumătate compete învățatorului, iar jumătate salei de învățământ; scripturistică 8 cor., conferință 16 cor., cvartir corespunzător și grădină de legume precum și stolele cantonale uzuote dela funcțiunile obveninde.

3. **Minead**, 1. In bani gata 200 cor., 2. 4 Hl. cucuruz, 3. scripturistica 5 cor., 4. conferința 6 cor., 5. 24 metri de lemne à 5 cor. din cari jumătate compete învățătorului iar jumătate salei de învățământ, 6. cvartir și grădină.

4. **Slatina**, 1. în bani gata 200 cor., 2. pământ învățătoresc 6 cor., 3. 10 Hl. bucate parte grâu parte cucuruz, 130 cor., 4. 24 metri de lemne 120 cor., 5. desdaunare pentru teritorul ce-l ocupă în grădina școlii colna mașinei de călcat a unui consorțiu 5 cor., 6. conferința 10 cor., 7. scripturistica 10 cor., 8. cvartir și grădină computată în 50 cor.

5. **Susani**, 1. In bani gata 160 cor., 2. 6 Hl. cereale parte grâu parte cucuruz 60 litre păsulă, 3. 5 stângini de lemne 100 cor., 4. conferința 6 cor., 5. scripturistica 5 cor., 6. cvartir și grădină.

6. **Vasoia**, 1. In bani gata 687 cor., 2. 12 Hl. bucate parte grâu parte cucuruz 138 cor., 3. $\frac{1}{2}$ sesiune pământ 50 cor., 4. 8 stângini de lemne pentru învățător și școală 192 cor., 5. conferința 12 cor., 6. scripturistica 8 cor., 7. venite stolare 5 cor., Cvartir și grădină computată în 40 cor.

7. **Voivodeni**, 1. In bani gata 200 cor., 2. 16 metri de lemne pentru învățător și școală 90 cor., 3. scripturistica 12 cor., 4. conferința 24 cor., 5. cvartir și grădină.

La stațiunile de sub nr.ii 2—7 vor putea în lipsa de învățători (parte bărbătească) competi și învățătoare (parte femeiască) și eventual vor putea fi alese. In ori care din aceste stațiuni alegândul va avea să se îngrijească și de cantorat fără altă remunerațiune și să conducă școlarii duminică și în sărbători la sf. biserică. La toate stațiunile susinșirate este asigurat respective se va asigura eventualul ajutor dela stat respective cvincevenalele recerute. De curatoratul sa-lerelor de învățământ tăerea lemnelor pentru școală, să va îngrijă respectiva comună bisericăscă. Comunei bisericăști li stă în drept a răscumpără naturalele de bucate și lemne în bani după cum sunt prețuite în concurs. Doritorii de a ocupa vre una din stațiunile de sus, recursele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescise, vor avea a le subșterne P. O. oficiu ppresbiteral din Buteni (Körösbökény com. Arad) până la 30 zile după publicarea acestui concurs, având a să prezentă în careva duminică ori sărbătoare în sf. biserică din comuna în care a recurs spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Körösbökény (Buteni) la 17/30 iunie 1911.

Comitetetele parohiale.

In conțelegere cu adm. ppsc *Iuliu Bodeu* insp. școl. —□— 2—3 gr.

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățăto-rești din **Bocsig**, să escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. în bani 600 cor., 2. scripturistica 6 cor., 3. pentru conferința 20 cor., 4 pentru învățător 3 st □ de lemne, în preț de 48 cor., 5. pentru funcțiunile cantorale, stolele uzuat, 6. întregirea legală, a fost deja staverită dela stat și tot de acolo să vor cere și cvincevenalele legale, 7. cvartir cu 2 odăi și cuină, cu supraedificate și grădină de 800 st. □

Alegândul, fără altă remunerație, va fi îndatorat a instrua și elevii școlii de repetiție, apoi a să îngrijă de cantorat, precum și a conduce elevii la s. biserică în dumineci și sărbători.

Aceia, cari știu conduce cor, vor fi preferiți.

Recurenții să-și ajusteze recursele lor după prescisele regulamentare și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Bocsig, să le subștearnă P. On.

Oficiu ppresbiteral gr. or. rom. din Ienopolea (Borosjenö), având a să prezentă în s. biserică din Bocsig, în careva duminică ori sărbătoare, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Bocsig, din ședința comitetului parohial ținută la 19 iunie v. 1911.

Alexandru Papp

paroh, preș. com.

Stefan Bulzan

not. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Georgia* protopresbiter, insp. școl. conf.

—□—

2—3

Pentru indeplinirea postului vacant învățătoresc din **Cetea**, protopopiatul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Dela credincioși 520 cor. 2. In-tregirea dela stat la 1000 cor. 3. Din cassa bisericeii 8 cor. pentru confereita. 4. Dela comuna politică 40 cor. pentru școala de repetiție. 5. Locuința corespun-zătoare și grădină de legume.

Doritorii de-a ocupa acest post, sunt avizați ca cererile de concurs să le trimită subscrisului proto-presbiter, adresate comitetului parohial din Cetea, în terminul concursual, având dânșii a se prezentă în sfânta biserică din Cetea, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial.

Alexandru Drimba

preot ort. rom.

In conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopop inspector școlar.

—□—

2—3

Pe baza incuviințării vener. consistor de Nr. 2887/1911 prin aceste se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă, pentru parohia de clasa II-a din **Poienari** cu filiile **Țohești** și **Strâmba** (protopresbiteratul Halmagiului) devenită în vacanță prin moartea preotului Petru Micluța.

Emolumentele sunt:

1. Stolele legale: 2. Birul parohial: câte 15 litre cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă, ori 1 cor. în bani.

3. Eventualul ajutor de stat la întregirea dotației.

4. De locuință va avea să se îngrijească alesul pe spesele sale proprii.

5. Dările publice pentru beneficiul preoțesc va avea să le solvească preotul.

Pentru cazul când în vreuna din comunele apar-ținătoare parohiei s'ar înființa școală de ori ce caracter, alesul preot e dator să provadă catihezația acolo fără alta remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți să-și susțearnă recursele lor ajustate conf. §. 13 din stat. org. și adresate comitetului paroh. pe calea oficiului protopresbit. din Halmagiu (Nagyhalmagy) în terminul sus indicat. Recurenții sunt poftiți, ca în senzul §-ului 33 din regulamentul pentru parohii să se prezenteze în biserică din matra Poienari eventual și în filii predicând, oficiând ori cântând spre a să face astfel cu-noscut poporului.

Din ședința comitetului paroh. din Poienari Țohești Strâmba ținuta la 5/18 mai 1911.

In conțelegere cu: *Cornel Lazar* protopresbiter.

—□—

2—3

Nr. 202. Metr.

Pentru conferirea a zece stipendii de câte 1000 coroane, disponibile din fundațiunea „Trandafil“, să publică concurs cu termin până la **2/15 August 1911**.

La aceste stipendii, conform dispozițiilor actului fundațional, pot reflectă acei tineri săraci, diligenți și

cu purtare bună, din tot cuprinsul Metropoliei noastre, cari aparțin bisericii gr.-or. române din patrie, în anul trecut din studii au obținut numai *calcul eminent*, și studiază la oarecare universitate, facultate ori în clasele superioare a cutărui gimnaziu public.

Cererile de concurs sunt a-să instrua cu:

a) Extras de botez, provăzut cu adevărîță din partea preotului actual competent că concurentul și acum aparține bisericii gr.-or. române din Metropolia noastră.

b) Atestat de sărăcie dela antistia comunală, vidimat și de preotul nostru local despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Testimoniu școlastic din anul trecut.

Cererile sunt a se adresa Consistorului mitropolitan gr.-or. român în Sibiu (Nagyszeben).

Din stipendiile publicate 5 sunt menite pentru tinerii din arhidieceza Transilvaniei, 2 pentru tinerii din dieceza Aradului și 3 pentru tinerii din dieceza Caransebeșului.

Sibiului, în 18 Iunie 1 Iulie 1911.

Consistorul mitropolitan.

—□— 2—3

Nr. 731 șc. 1911.

Din partea Consistorului din Oradea-mare, pentru postul de catihet gr. or. rom. la gimnaziul superior din **Beiuș**, împreunat cu postul de rector al internatului diecezan de acolo, — se publică concurs.

Beneficiul împreunat cu acest post este: locuință și proviziune întreagă în internat și 1600 unamie șasă sute coroane în bani plătiți în rate lunare anticipative.

Ceice vor recurge pentru această funcțiune, vor avea să se dovedească că:

a) sunt ort. români și aparțin ierarhiei mitropolitane gr. or. rom. din Ungaria și Transilvania.

b) că au testimoniu de maturitate și calificatiune preoțească pentru parohii de clasa I.

c) că în serviciile anterioare au dovedit sânguință și purtare bună.

d) că este necăsătorit.

Se observează, că alesul catihet-rector amăsurat prescrișelor § 6 din Regulamentul pentru administrarea internatului are să locuiască permanent în internat.

Recursele vor fi a se prezenta la acest Consistor până inclusive în ziua de 17/30 Iulie 1911.

Oradea-mare 10/23 Maiu 1911, din ședința senatului școlar.

Vasile Mangra
vicar episcopesc.

Pe baza incuviințării Ven. Consistor prin aceasta se publică concurs, pentru îndeplinirea parohiei de **clasa II-a Lorău**, protopresbiteratul Peșteșului, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”

Emolumente; 1. Un intravilan de 2 jughere, în preț de 20 cor., tințirumul 10 cor. 2. Câte o vică de cucuruz sfărmat dela fiecare din cele 150 numere de case; total 50 vici, din care se va plăti cantorului 20 vici. 3. Stolele uzuate după calcul mediu, 80 cor. 4. întregirea dela stat, după cum se va staveri. 5. De locuință se va îngriji viitorul preot. Dările le solvește alesul. Catehizările din școalele de pe teritoriul parohiei alesul e obligat a le face, fără remunerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta petițiile ajustate regulamentar, și adresate co-

mitetului parohial din Lorău Prea On. Oficiu ppsc în M.-Telegd, având dâșii cu observarea §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii, a se prezenta în sfânta biserică din Lorău, pentru ași arată desteritatea în cant, tipic și oratorie.

Ștefan Domocoș
preș. com. par.

George Groza
not. com. par.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu* protoprezbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Chigic**, protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios, pe lângă următoarele emolumente:

1. Locuință liberă cu grădină, salar dela popor 600 cor. plătit anticipativ și treilunar.

2. Ajutorul dela stat la 1000 cor.

3. Dela funcțiuni religioase: mort mare 2 cor. cu versul mortului; fără acesta 1 cor. dela liturgii private 1 cor., feștanie 40 fil.

Doritorii de a ocupa acesta post se avizează, ca cererile de concurs să le trimită subscrisului ppresbiter în M. Telegd — adresate comitetului parohial din Chigic — în termenul concursual, având numiții a se prezenta în sfânta biserică din Chigic, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial:

Teodor Tărău.

În conțelegere cu mine: *Alexandru Munteanu*, protopop inspector școlar.

—□—

3—3

Pe baza înaltului ordin cons. cu numărul 1967/911 se escrie concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare și intrare în oficiu și beneficiu, dela 1 septembrie st. n. a. c. pe stațiunea de învățătoare la școala de fete din **Agrîș** devenită vacantă prin trecerea în penziune a învățătoarei Iulia Nasticii.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental: 1000 cor. (una mie cor.) solvind în rate treilunare anticipative din casada culturală. 2. Retribuțiunea de cvartir conform legii 200 cor. (două sute cor.) solvinde asemenea salarului fundamental. 3. Taxa pentru participare la conferințe 30 cor (treizeci cor.) 4. Scripturistica o prevede epitropia culturală, asemenea și curatoratul și încălzirea salei de învățământ. 5. Cvinevenalele legale

Alegândă va avea a suportă din al seu dările după dotațiunea sa, a conduce și supraveghia elevele la sfânta biserică în toate duminicile și sărbătorile precum și a pune deosebit pond pe instruirea fetițelor în lucrul de mână și legumărit.

Recursele ajustate conform dispozițiunilor regulamentare sunt a-se înaintă adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Agrîș (Almășegres, la oficiul protopopesic român ortodox din Siria (Világos), având reflectantele a-se prezenta înaintea poporului în sfânta biserică din loc.

Dat în ședința extraordinară a comitetului parohial rom. ort. din Agrîș (Almășegres) cottul Arad la 12/25 iunie 1911.

Georgiu Papp
panoh preș. com. par.

Romul Motorca
paroh not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* ppop insp. școl.

—□—

3—3

Pe baza înaltului ordin consistorial Nr. 2299/1911 prin aceasta să escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare și intrare în oficiu și beneficiu

dela 1 septembrie st. n. a. c. pentru stațiunea de învățător-cantor la școala de fete din **Covăsânț** (Kovászi) devenită vacantă prin pensionarea inv. Romul L. Papp.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental $2\frac{1}{2}$ pătrare pământ arător, computat în 840 cor. iar în numerar 300 2. În retribuțiunea de cvartir conform legii 100 cor. cor. în numerar și $\frac{1}{2}$ din intravilanul școlii. 3. 4 stângini de lemne, din cari se va încălzi și sala de inv. 4. Pentru curatoratul salei de inv. 30 cor. 5. Taxe de conferințe 20 cor. 6. Scripturistica 10 cor. 7. Cvinevenalele legale. 8. Dela înmormântările unde va fi poftit taxa legală. Alegândul învățător este obligat a plăti toate dările din al său, după beneficiu, a conduce strana stângă și elevele la sfta biserică în toate duminicile și sărbătorile fără altă remunerațiune.

Recursele ajustate conform dispozițiilor regulamentare și adresate comitetului par. din Covăsânț (Kovászi) sunt a se trimite P. On. oficiu ppsc gr. ort. din Șiria (Világos) până la termenul indicat, având reflectanții a se prezenta în vre-o duminică, ori sărbătoare la sfta biserică din loc, spre a-și arăta destoinicia în cant și tipic.

Dat din ședința extraordinară a comitetului parohial ort. rom. din Covăsânț, ținută la 12/25 iunie 1911.

Romul L. Papp
preș. com. par.

D. Olariu
notar com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* ppop insp. școl.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr. or. rom. din **Zărând** devenit vacant prin moartea fostului învățător Petru Mara, se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul dicezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani gata 1000 cor. plătit înainte în rate cvartate și cvinevenalul prescriș în lege.
2. Cvartir corespunzător în natură și grădină în cvantitate prescrișă de lege.
3. Scripturistica 20 cor.
4. Pentru conferință 20 cor.
5. Venitele cantorale uzitate (dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor., cu hora mortului 2 cor., iar cu liturgie 3 cor.)

Acei recurenți, cari vor produce atestat despre desteritatea de a instrui și conduce cor, vor fi preferiți.

Alesul va avea să instrueze și elevii de repetiție și să provadă strana și cantoratul cu elevii săi pe cari îi va conduce la sfta biserică, în toată duminica și sărbătoarea.

Recursele ajustate conform legii, se vor înainta în termenul fixat la oficiul protopopesic gr. or. rom. din Ienopolea (Borosjenő) adresate comitetului parohial concernent, iar recurenții vor avea a se prezenta în careva duminică ori sărbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Zărând din ședința comitetului parohial ținută la 12/25 iunie 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* pprezb. insp. școl.
—□— 3—3

Licitațiune minuendă.

În conformitate cu concluzul Ven. Consistor Nr. 3492/1911 se publică licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a școlii confesionale gr. or. române din **Marospetres** (Petriș) cu termenul pe **10/23 iulie** 1911 după amezii la 3 ore în școala confesională.

Prețul de esclamare 8704 cor. 35 fil.

Reflectanții au se depună nainte de licitațiune vadiul de 10% din prețul de esclamare.

Pentru participare la licitare, reflectanții nu pot forma nici o pretenșiune.

Planul și preliminarul de spese se pot vedeă la oficiul parohial. — Condițiunile se vor publica înainte de ținerea licitațiunii.

Comitetul par. i-și rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunii celui reflectant, în care are garanție materială și morală mai multă.

Din ședința comitetului par. gr. or. român din **Marospetres** (Petriș) ținută la 29 iunie (12 iulie) 1911.

Ioșif Cimponeriu
preș. comit. par.

Dimitrie Ciototar
notar.

—□—

1—2

Pe baza rezoluțiunilor Venerabilului Consistor de sub Nrii 2672 și 3335/911 prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a unei căși de chirii cu etagiu și a 2 sale menite ca sale de învățământ cu 2 sale de sfat în **Timișoara-Fabric** (Temesvár-Gyárváros) cu termen pe ziua de **18/31 iulie 1911** la 9 ore a. m. în școala confesională din loc (lângă biserica s. Ilie).

Prețul de esclamare pentru casa de chirii cu etagiu 163.202 cor. 32 fil. iar pentru sale 69.728 cor. 76 fileri.

Reflectanții vor avea să depună vadiu nainte de începerea licitațiunii 10% din prețul de esclamare. Pentru participare nu poate nici un reflectant să formuleze nici un fel de pretenșiune față de comuna bis.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot lua în privire de cătră reflectanți la oficiul parohial din Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárváros furdő u. 3 sz.) în oarele oficioase de după amezii în fiecare zi.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a da lucrările în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunii celui reflectant, în care are mai multă garanță materială și morală.

Timișoara, 29 iunie (12 iulie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: *Dr Tr. Putici*.

—□—

1—3

Conform concluzului Ven. Consistor Nr. 3275/1911 să publică licitațiune minuendă pentru repararea bisericei gr.-or din **Allios** comitatul Timiș. Aceasta licitațiune minuendă se va țineă la **10/23 iulie** a. c. la 3 ore după amezii în localitatea școlii.

Prețul de esclamare: 1860 cor. 46 fileri.

Reflectanții vor avea să depună nainte de licitare vadiul de 10% din prețul de esclamare.

Pentru participare reflectanții nu-și pot forma nici un fel de pretenșiune.

Planul și preliminarul de spese să pot vedeă la oficiul parohial. Condițiunile să vor publica nainte de ținerea licitațiunii.

Comitetul își rezervă dreptul de a da lucrarea celui reflectant în care are mai multă garanță morală și materială.

Allios, la 19 Iunie (2 Iulie) 1911.

Avesalon Țiucra,
președinte.

Nicolae Sari,
not. com.

—□—

1—3